

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy

Socom

TOIMINTASUUNNITELMA 2006

1 YLEISTÄ

Socom on yksi Suomen yhdeksästä sosiaalialan osaamiskeskuksesta. Toimintaa säätelee laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001). Osaamiskeskusten tehtävänä on turvata omalla toimialueellaan:

1. sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen,
2. peruspalvelujen kehittyminen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittymien ja välittyminen,
3. sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys sekä
4. sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen ja

Socomin toimintaa on perustamisesta asti tarkasteltu mikro-, meso- ja makrotason toimintana eli paikallisesta, seutu- ja maakunnallisesta sekä alueellisesta ja valtakunnallisesta näkökulmasta. Toiminnan vaikuttavuuden turvaamiseksi toimenpiteitä kohdennetaan kaikille tasoille kuitenkin niin, että pääpaino on seudullisessa, maakunnallisessa ja alueellisessa työmenetelmien, palveluprosessien ja palvelurakenteiden kehittämisessä ja uudistamisessa.

Mikrotason toiminta on asiakastyön menetelmien ja työprosessien kehittämistä työyhteisöissä osana kehittämishankkeita. *Mesotason* toiminnalla tarkoitetaan seudullisten, maakunnallisten ja maakuntarajat ylittävien palvelurakenteiden ja yhteistyön edistämistä. Socomin mesotason toiminnassa korostuvat yhteistoimintaan kannustaminen sekä uudenlaista toimintaa käynnistävä ja kehittävä rooli. Tähän pyritään kumppanuuksia luomalla ja olemassa olevia tutkimus- ja kehittämisresursseja yhdistämällä. *Makrotason* työ on toimimista sosiaalipoliittisena vaikuttajana ja sosiaalisen näkökulman esiin tuojana maakunnallisissa, alueellisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa.

Sosiaalialan kehittämisohjelma ja alkoholiohjelma jatkuvat kolmatta ja samalla toiseksi viimeistä vuottaan. Ne suuntaavat edelleen vahvasti Socomin toimintaa. Kehittämishankkeen tavoitteena on turvata palvelujen laatu ja saatavuus, kehittää palvelurakennetta ja toimintoja, sekä turvata henkilöstön saanti, osaaminen ja työolojen kehittyminen. Hanke on jaettu 23 alahankkeeseen, joiden tavoitteita Socom edistää kuntien ja seutukuntien tarpeiden mukaan.

Valtioneuvoston periaatepäätös sosiaalialan tulevaisuuden turvaamisesta sekä sosiaalialan kehittämisohjelman toimeenpanosuunnitelma määrittävät sosiaalialan osaamiskeskusten tehtäväksi neuvotella alueen kuntien kanssa palvelurakenteen ja toimintojen kehittämisestä sekä laatia vuosittain seuraavalle vuodelle kattava toimintaohjelma tarvittavista hankkeista ja rahoituksesta kehittämisohjelman aikana vuosina 2004 – 2007. Osaamiskeskukset muodostavat yhdessä lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastojen kanssa hankkeen alueellisen organisaation ja osallistuvat osaamiskeskusalueittain muodostettujen kehittämisohjelman alueellisten johtoryhmien toimintaan.

Sosiaalialan osaamiskeskusten asemaa ja yhteistyötä eri toimijatahojen kanssa on selkiytetty vuoden 2005 lopussa hyväksytyllä linjausasiakirjalla. Asiakirjan tavoitteena on lisätä yhteistä ymmärrystä ja selkiyttää eri toimijoiden roolia. Valtakunnan tasolla tehdyt linjaukset tukevat ja selkiyttävät Socomin roolia erityisesti makrotason toiminnassa.

2 TOIMINNAN PAINOPISTEET, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

2.1 Sosiaalialan kehittämisyksiköiden toiminnan käynnistäminen

Socomin toimialueella sosiaalialan kehittämistyötä on vuodesta 2001 tehty alakohtaisissa osaamisklinikoissa, joiden toiminta oli alun perin suunniteltu luonteeltaan pysyväksi. Kun valtionavustus osaamiskeskustoiminnalle ei kasvanut odotetulla tavalla, eikä tutkimus- ja kehitystyön erityisvaltionosuusjärjestelmää saatu ulotettua sosiaalialalle, toiminta käynnistyi hankerahoituksella. Osaamisklinikkarakenteen avulla on vastattu osaamiskeskuslaisia säädettyihin tehtäviin, jotka liittyvät sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittämiseen ja välittämiseen, peruspalvelujen kehittämiseen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittämiseen ja välittämiseen.

Sosiaalialan kehittämishankkeen aikana vuosina 2004 – 2007 Sosiaali- ja terveysministeriö rahoittaa hankevaltionavustuksilla palvelujen tuottamista ja kehittämistä seudullisesti tai alueellisesti mm. sillä ehdolla, että kunnissa on valmisteilla yhteisesti määritellyn alueen kattava seutusopimus, johon sisällytetään suunnitelma kaikkien kuntien yhteisestä ja niitä kaikkia palvelevista seudullisista kehittämisyksiköistä. Stakesin johdolla on käynnissä kehittämisyksiköiden kriteerityö. Kehittämisyksiköille tullaan asettamaan seudullisuuteen, osaamiseen sekä kehittämiseen ja tutkimukseen liittyviä kriteereitä. Keskeisiä perustamisvaiheen kriteereitä tulevat olemaan mm. se, että kehittämisyksikkö on alueen kuntien yhteinen hanke ja sen rahoitukseen on sitoutunut valtaosa seudun kunnista, oppilaitokset ja muut yhteistyötahot ovat mukana suunnittelussa ja toimenpiteet ovat konkreettisia. Tutkimuksen ja kehittämisen kriteereinä on mm., että yhteisöllä on kokemusta kehittämisprosesseista ja tutkimus ja käytäntö kytketään yhteen. Pysyvän toiminnan vaiheessa keskeistä on toiminnan vaikuttavuus ja kehittämistyön suunnitelmallisuus ja pitkäjänteisyys sekä kytkeytyminen alan tutkimukseen.

Vuonna 2005 saatiin kolmivuotinen hankerahoitus vanhustyön kehittämisyksikölle, käynnistettiin sen toiminta ja luotiin kaakkoissuomalainen malli sosiaalialan asiakastyön kehittämiseksi. Kaakkoissuomalainen malli pohjautuu osaamisklinikkahankkeiden aikana saatuihin kokemuksiin. Ne osoittavat, että sitoutuminen yhteen toimintayksikköön sitoutumisen sijaan on perustellumpaa koota ja koordinoita alueen kehittämishankkeissa saadut tulokset, välittää osaamista ja hyviä käytäntöjä.

Vuonna 2006 alueelle haetaan varhaiskasvatuksen kehittämisyksikköä. Kunnilta on haettu sitoumusta hankkeen kuntarahoitukseen vuosille 2006 – 2008 sekä varautumista lastensuojelun ja perhetyön, vammaistyön sekä aikuissosiaaliryöön kehittämisyksikön rahoitukseen vuosille 2007-2009.

Tavoite:

- kehittämisyksikkötoiminnan käynnistäminen ja vakiinnuttaminen kuntien tarpeiden, sosiaalialan kehittämishankkeen tavoitteiden sekä Stakesin ja ministeriön kehittämisyksiköille luotujen linjausten mukaisesti
- uusien kehittämisyksiköiden suunnittelu aiempien päätösten mukaisesti
- kunta- ja palvelurakennemuutosten vaatimusten ottaminen huomioon kehittämisyksiköiden suunnittelussa

Toimenpiteet:

- varhaiskasvatuksen kehittämissyksikön hankehakemuksen valmistelu ja sopimusten laatiminen hallinnoijakunnan kanssa toiminnan toteuttamisesta kiinteässä yhteistyössä Socomin kanssa
- lastensuojelun ja perhetyön, vammaistyön sekä aikuissosiaalityön kehittämissyksiköiden toiminnan suunnittelu ja organisointi yhteistyössä rahoitukseen osallistuvien kuntien kanssa
- tulevien kehittämissyksiköiden perustana olevien seudullisten hankkeiden toteutus niin, että siinä otetaan huomioon valmistautuminen kehittämissyksikkötoimintaan.
- sosiaalialan kehittämishankkeen ja kunta- ja palvelurakennemuutoksen tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteensovittaminen

2.2 Tutkimus-, kehittämis- ja kokeilutoiminta

Osaamiskeskuslaissa säädettyyn tehtävään sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteuttamisesta vastataan Socomin tutkimus- ja kehitysstrategian mukaisilla toimenpiteillä noudattaen linjausasiakirjassa sovittua työnjakoa ja profiloitumista suhteessa yliopistoihin ja korkeakouluihin.

Tavoitteet:

- yhteiskuntatieteellisestä viitekehiksestä lähtevän hyvinvointipalvelujen ja – teknologian tutkimuksen aseman vakiinnuttaminen Kaakkois-Suomessa osaksi alueen monitieteellistä innovaatioympäristöä
- sosiaalialan tiedon tuottaminen ja välittäminen Socomin toimialueella
- yliopistoyhteistyön jatkaminen ja laajentaminen Kuopion yliopiston sekä Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian
- Stakes-yhteistyön laajentaminen ja vakiinnuttaminen
- uusien yliopistoyhteyksien luominen
- tutkimus- ja kehittämishankkeiden käynnistäminen yhdessä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, alan tutkimuslaitosten ja muiden toimijoiden kanssa
- maisteri-, lisensiaatti- ja tohtoritutkintoihin liittyvien sekä ammattikorkeakoulujen oppinäytetöiden kiinnittäminen alueelle
- tieteellisen tutkimuksen ja kokemuksellisen tiedon yhdistäminen tutkimus- ja kehitystyössä
- projektiosaamisen lisääminen
- tutkimusmenetelmäosaamisen lisääminen
- arviointiosaamisen lisääminen ja levittäminen

Toimenpiteet:

- rahoituksen varmistaminen hyvinvointipalvelujen ja –teknologian tutkimus- ja koulutustoimintaan maisterikoulutusohjelman päättymisen jälkeen ja yhteistyörakenteen luominen
- sosiaalityön ja varhaiskasvatuksen perus- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksien turvaaminen alueella
- yhteiset tutkimus- ja kehittämishankkeet yliopistojen, ammattikorkeakoulujen sekä eri tutkimuslaitosten, erityisesti Stakesin kanssa
- yhteistyön lisääminen elinkeinoyhtiöiden ja muiden välittäjäorganisaatioiden sekä yliopiston ja ammattikorkeakoulujen kanssa hyvinvointiyrittäjyyteen ja –teknologiaan liittyvän kehittämistyön saamiseksi hankerahoituksen piiriin

- soveltavan tutkimuksen tekeminen ja sen edistäminen yhteistyössä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa
- opinnäytetöiden aiheiden välittäminen sekä harjoittelumahdollisuuksien järjestäminen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijoille kehittämishankkeissa
- projektikäsikirjan laatiminen ja projektikoulutuksen järjestäminen henkilöstölle ja alueen toimijoille
- henkilöstön osallistuminen tutkijaryhmien toimintaan ja tutkimusmenetelmäkoulutuksiin
- arviointitutkimusryhmän säännöllinen toiminta ja Socomin arviointiosaamisen ja –mallien kokoaminen julkaistavaan arvioinnin käsikirjaan
- arvioinnin tuotteistaminen

2.3 Koulutuksen ja käytännön työn yhteyden turvaaminen

Socomin koulutusstrategian mukaisilla toimenpiteillä vastataan osaamiskeskuslaissa säädettyyn tehtävään sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolisen yhteyden turvaamisesta.

Tavoite:

- työelämän vaatimuksia vastaavan alan yliopisto-, korkeakoulu- ja toisen asteen koulutuksen turvaaminen alueella
- lakisääteisen täydennyskoulutusvelvoitteen täyttävän, käytännön työtä ja sen kehittämistä tukevan jatko- ja täydennyskoulutuksen turvaaminen yhteistyössä alueen kuntien ja koulutusorganisaatioiden kanssa

Toimenpiteet:

- säännölliset työkokoukset ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen edustajien kanssa
- osallistuminen Opetusministeriön ja Sosiaali- ja terveysministeriön yhteiseen käytännön opetuksen kehittämishankkeeseen
- sosiaalialan täydennyskoulutustarpeiden kartoittaminen
- täydennyskoulutuksen suunnittelu ja toteutus yhteistyössä kuntien, alueen ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa

2.4 Osallistuminen sosiaalialan kehittämishankkeen toteutukseen

Sosiaalialan kehittämishankkeen toimeenpano edellyttää osaamiskeskusten aktiivista koordinoivaa panosta. Sosiaalialan osaamiskeskusten tehtävät kehittämishankkeen toimeenpanossa on esitelty kappaleessa Yleistä.

Tavoite:

- sosiaalialan kehittämishankkeen koordinoitu toimeenpano yhdessä alueen kuntien ja alan muiden toimijoiden kanssa
- sosiaalialan kehittämishankkeen painopisteiden mukaisten ja kuntien sekä seutukuntien tarpeisiin vastaavien hankkeiden käynnistäminen
- kolmannen sektorin toimijoiden kytkeminen kehittämishankkeen toimeenpanoon kehittämysyksikköjen toiminnassa ja muussa hanketoiminnassa

Toimenpiteet:

- osallistuminen hankkeiden käynnistämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin asiantuntijana hankekohtaisten sopimusten mukaisesti
- osallistuminen sosiaalialan kehittämishankkeen Kaakkois-Suomen alueellisen johtoryhmän toimintaan
- säännöllisten seutukunnallisten, maakunnallisten ja/tai maakuntien yhteisten työkokousten järjestäminen kehittämistyön ja hankevalmistelun suunnitelmalliseksi toteuttamiseksi
- neuvottelut alueen kuntien ja muiden palveluntuottajien sekä 3. sektorin toimijoiden kanssa palvelurakenteen ja toimintojen kehittämisestä
- toimintaohjelman laatiminen tarvittavista hankkeista ja rahoituksesta toiminta-alueella
- tiedottaminen hankkeen etenemisestä kunnille, järjestöille ja alan yrittäjille

2.5 Osallistuminen aluekehitystyöhön

Sosiaalialan kehittämishankkeen toteuttaminen edellyttää laajaa yhteistyötä kansallisen terveysprojektin, aluekeskusohjelmien, maakuntaliittojen ja elinkeinoyhtiöiden kanssa tasapainoisen aluekehityksen takaamiseksi.

Tavoite:

- Socomin aseman vahvistaminen alueellisena hyvinvointi- ja sosiaalipoliittisena asiantuntijana ja vaikuttajana

Toimenpiteet:

- maakuntaohjelmien valmisteluun ja muuhun seudulliseen, maakunnalliseen ja alueelliseen ohjelmatyöhön osallistuminen
- kunta- ja palvelurakenneuudistuksen etenemisen seuranta ja toimiminen asiantuntijana palvelurakenneuudistuksessa sosiaalipalvelujen osalta
- osallistuminen Kymenlaakson liiton hyvinvointijaoksen toimintaan ja Kymenlaakson hyvinvointistrategian päivitykseen
- Etelä-Karjalan hyvinvointistrategian toimeenpano
- Kaakkois-Suomen hyvinvointitilinpitojärjestelmän suunnittelu ja toteutus
- yhteistyö aluekeskusohjelmien ja muiden seutuorganisaatioiden sekä seudullisten elinkeinoyhtiöiden kanssa hyvinvointipoliittisissa kysymyksissä ja -hankkeissa

3 HALLINTO**Tavoite:**

- riittävästi resurssoitu yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto
- tiedon tuottaminen osakkaille, hallituksen jäsenille ja sidosryhmille yhtiön toiminnasta

Toimenpiteet:

- Socomin strategioiden päivitys
- lisäresurssien saaminen taloushallintoon ja tukipalveluihin kehittämissyksiköiden toiminnan käynnistymisen yhteydessä

- toiminnan kehittäminen sosiaalihuollon tutkimus- ja kehittämistoiminnan arvioinnin yhteydessä saatujen tietojen sekä Socomin strategiатыön linjausten mukaisesti
- toiminnan arviointijärjestelmän kehittäminen ja arvioinnin toteuttamisesta päättäminen
- tiedotuksen sekä sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittäminen
- selvitetään kuntien tarpeet Socomista saatavan tiedon lisäämiseen

4 TALOUS

Osaamiskeskusten perusrahoitus saattaa pienentyä vuonna 2006. Valtionavustuksen kokonaismäärästä päätetään valtion vuoden 2006 tulo- ja menoarvion yhteydessä. Lisäksi Kaakkois-Suomen maakuntien asukasluvun pieneneminen supistaa valtionavustusta 0.50 €/asukas. Kouvola kaupunki antaa vuokratukea Kasarminmäen toimitilojen vuokraan.

Tavoite:

- tasapainoinen talous

Toimenpiteet:

- asiantuntijapalveluista sekä yleis-, henkilöstö- ja taloushallinnosta tehtyjen sopimusten tuloutus hallinnon tulospaikalle

5 HENKILÖSTÖ

Socomin henkilöstö koostuu toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa työskentelevistä ja määräaikaisista työntekijöistä. Hankkeisiin palkataan määräaikaisia työntekijöitä. Uusien työntekijöiden kohdalla noudatetaan koeaikaa.

Tavoite:

- onnistuneet rekrytoinnit
- motivoitunut ja osaava henkilökunta
- toimiva ja jaksamista tukeva työyhteisö
- henkilöstön koko osaamisen saaminen käyttöön
- henkilöstön jaksamisen turvaaminen

Toimenpiteet:

- henkilöstöstrategia laatiminen
- henkilöstökokoukset ja yhteiset kehittämispäivät
- kehityskeskustelut koko työyhteisössä
- työyhteisön tila ja kehittämistarpeet –kartoituksen tekeminen, tulosten vertaaminen aiempaan mittaukseen ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtyminen